

“ **Senior geschikt wonen?
Nee joh, ik ben pas 80; dat
komt wel als ik oud ben.** ”

Senioren zelf aan zet: praat vandaag over morgen

Een kijkje in uw glazen bol...

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Hoe wordt u graag ouder?
Wat is voor u belangrijk?

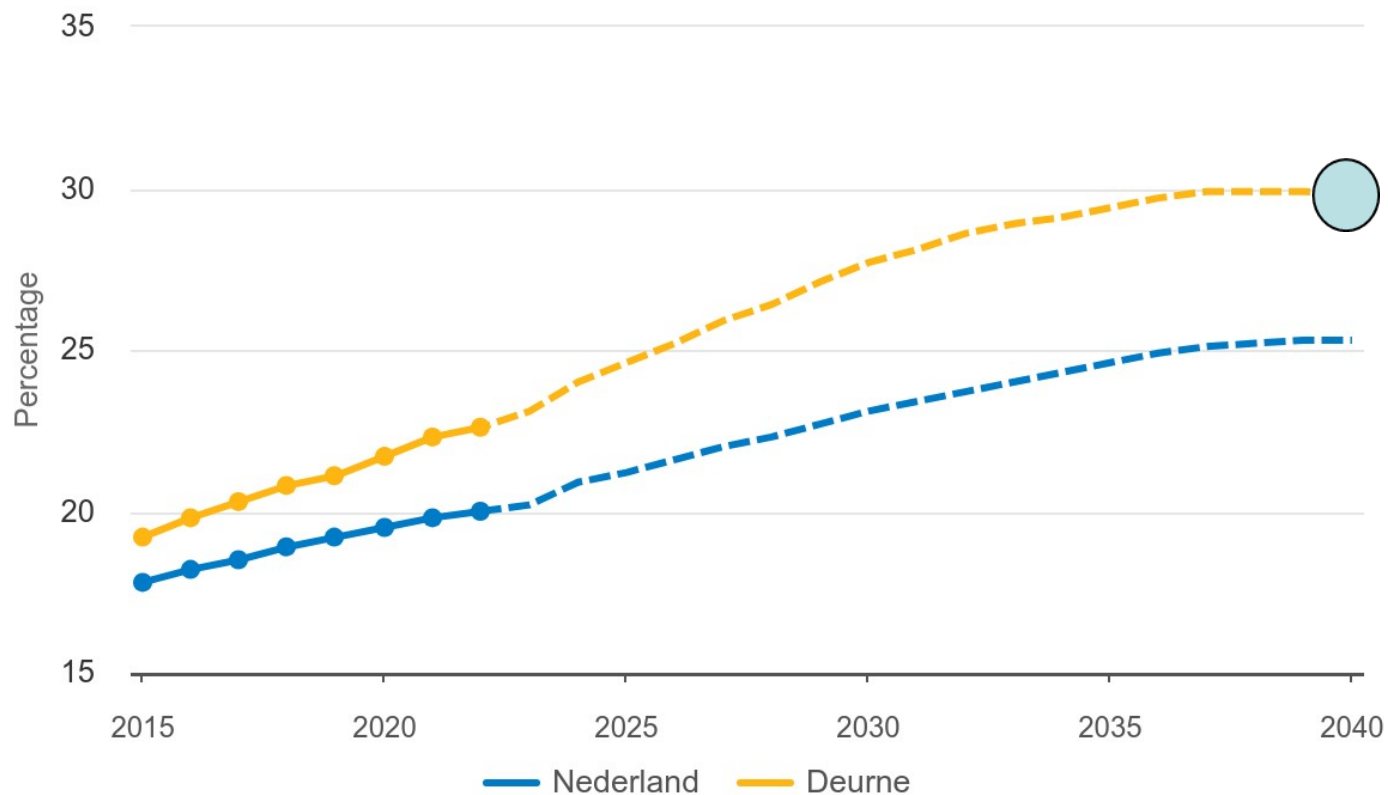
Kijk (je) in uw toekomst

Link naar korte versie lied: Praten over Later

<https://www.youtube.com/watch?v=Zx2a4rKWTgE>

Senioren zelf aan zet

Trend in percentage personen van 65 jaar en ouder

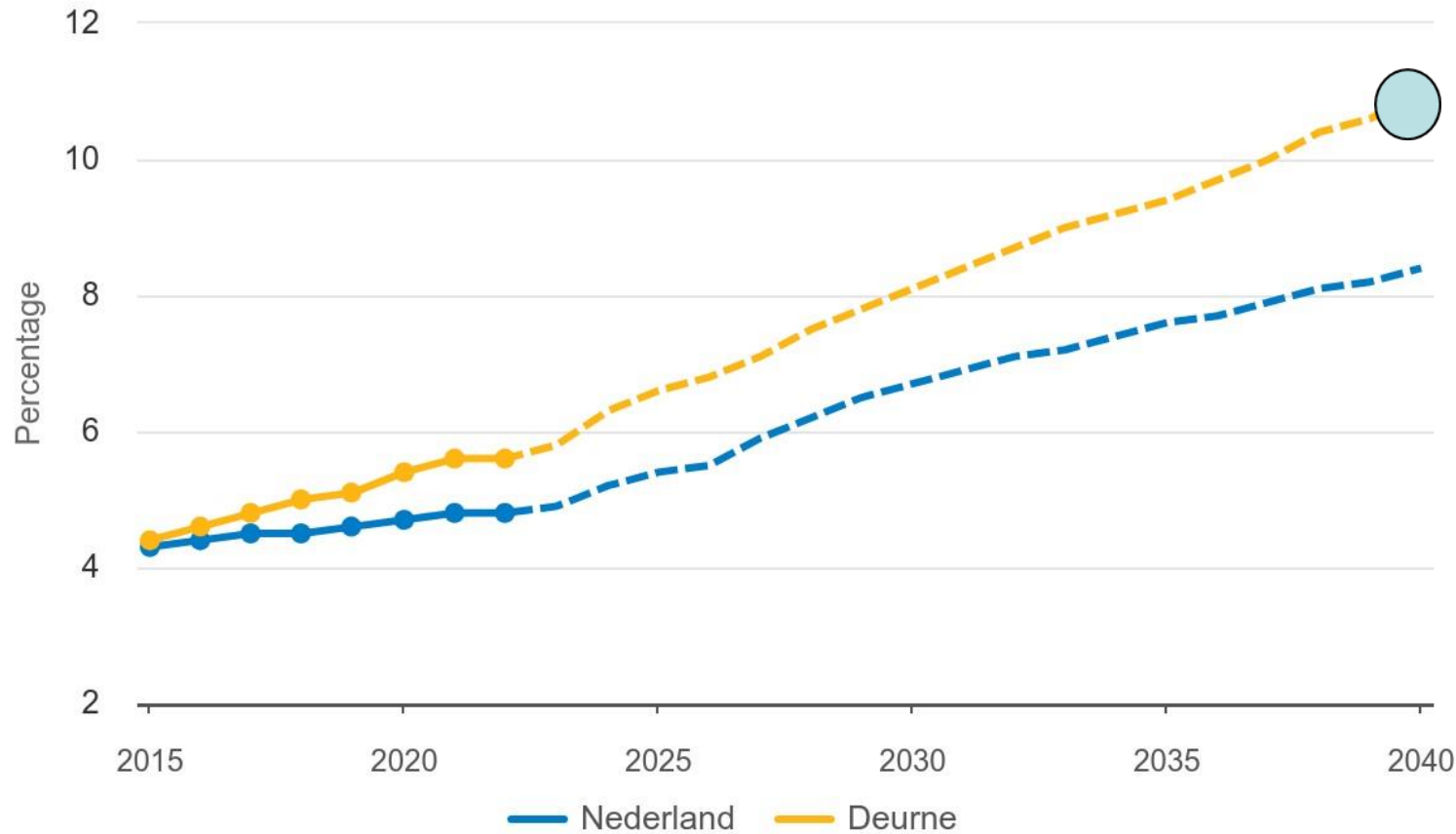
In 2040 is minimaal
30 % inwoners
gemeente 65+;

Concept woonzorgvisie:
38% is in 2040 65+
1 op 4 inwoners is dan 75+

Bron:regiobeeld

Dubbele vergrijzing gemeente Deurne

Trend in percentage personen van 80 jaar en ouder

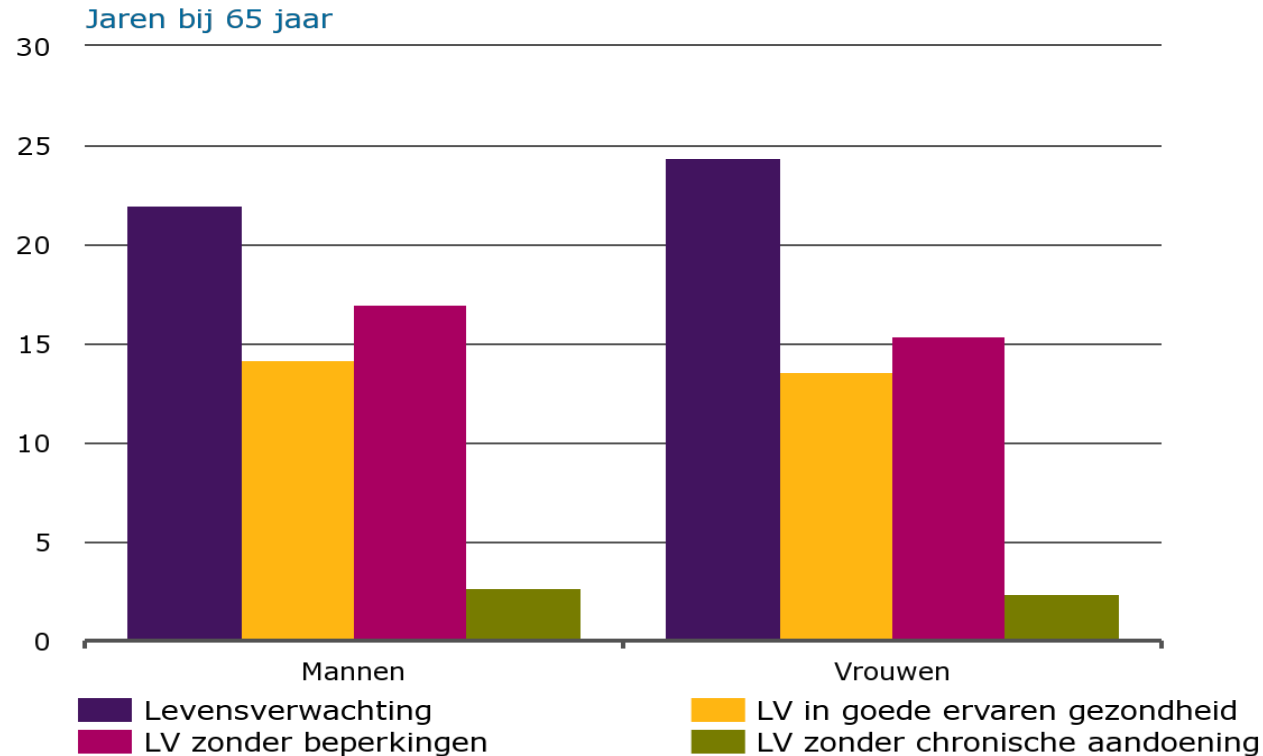
In 2040 is 1 op 9
inwoners
80 jaar of ouder

63% woont dan
alleen, vaak vrouwen

Dubbele vergrijzing gemeente Deurne

HET enige
DAT JE NU
nog
MOET
doen
IS
genieten
VAN JE
pensioen

In 2040 hebben we op 65-jarige leeftijd nog 14 jaar in goede ervaren gezondheid in het vooruitzicht en 16 jaar zonder beperkingen

Bron: CBS, NIVEL, RIVM

We zijn vitaal: senior heeft hele levensfase na 65e

Richting 2040:

Concept woonzorgvisie Deurne:
1 op 4 woningen bewoond door 75+

Grote groep vitale senioren tot 75-80 jaar

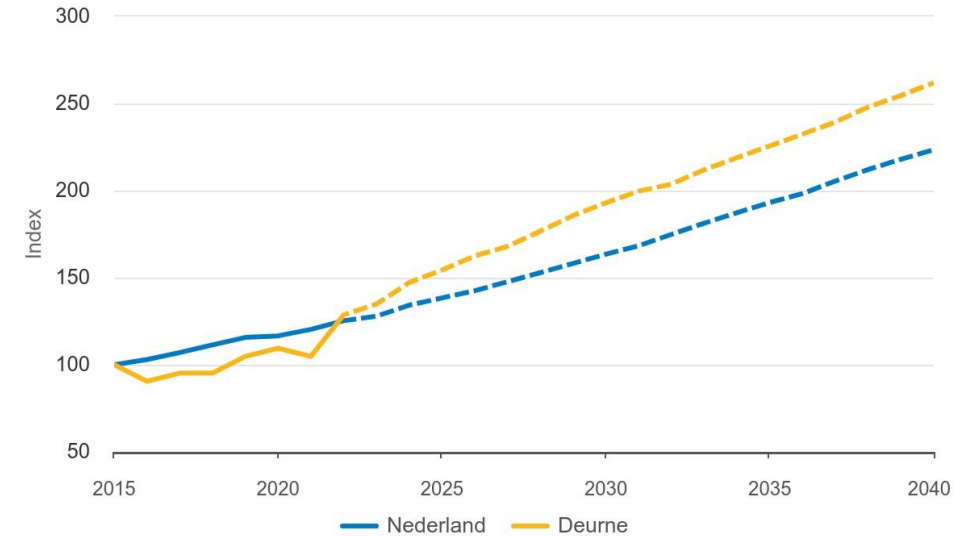
(Intensieve) zorgvraag verdubbelt, zeker 80+
leeftijd komt met gebreken

Forse toename vraag naar (andere)
woonvormen senioren

Door vergrijzing daling beroepsbevolking: na
2040 op elke gepensioneerde nog maar 2 tot
3 werkenden

Bron: Companen, Provincie Noord-Brabant, Regiobeeld en CBS

Cliënten V&V: Totaal ZZP VV (4 t/m 8)

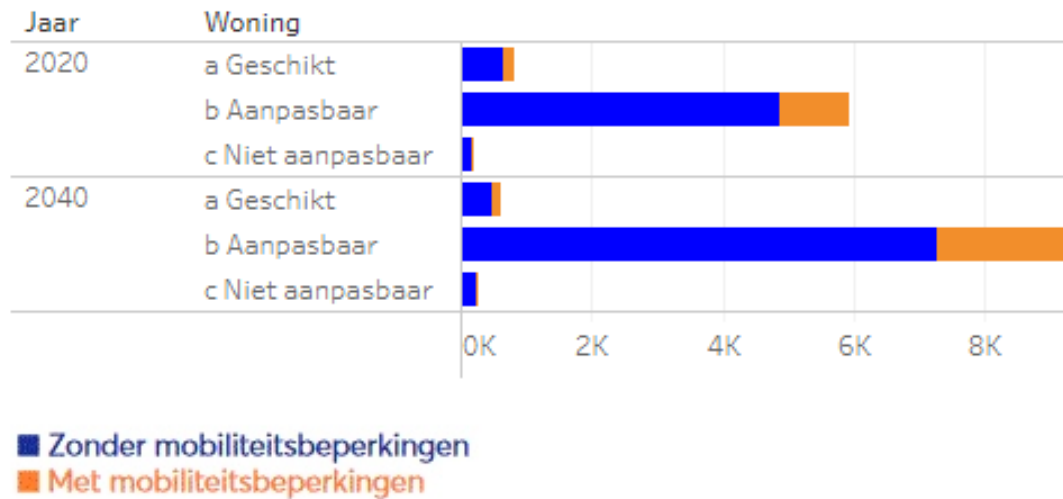

Effect dubbele vergrijzing

Hoe wonen ouderen

Bron: ANBO Actiz
Companen

Meer dan 90% senioren woont zelfstandig.

68% van woningen is een koopwoning in gemeente Deurne.

Veel senioren wonen in een (nog) niet passende woning of woonomgeving: veel woningen wel meer geschikt te maken

18% woningen in Deurne is geschikt voor mensen met mobiliteitsbeperkingen (helpt bewoond door 65+er)

51% woningen is daarvoor geschikt te maken
31% niet of tegen hoge kosten

Zelfstandig maar niet passend

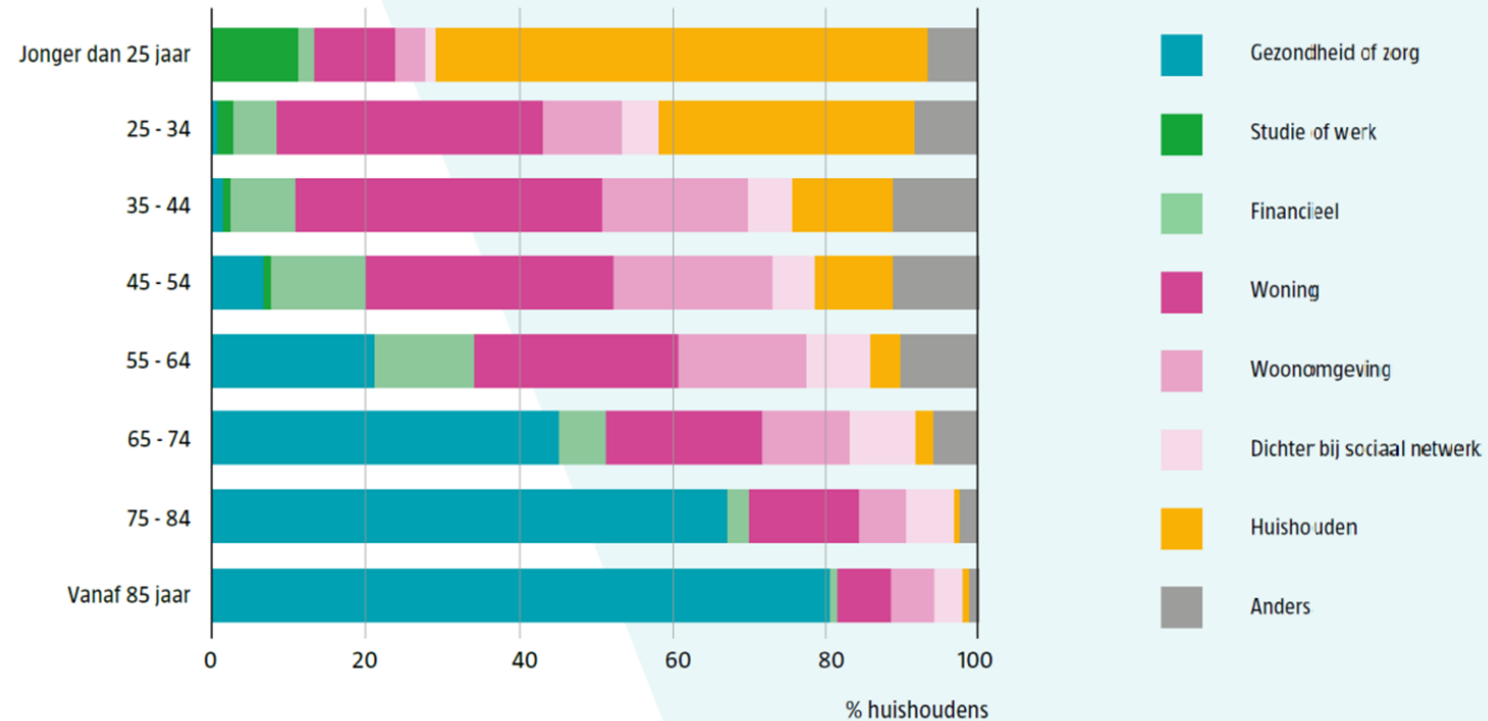

Meeste senioren willen niet verhuizen

Vanaf 75 jaar is gezondheid belangrijkste reden verhuizing

Hoe ouder, hoe minder verhuisingeneigd:
geen energie: verhuizen uit noodzaak

Vanaf 85 jaar:
60% van ouderen is zorgafhankelijk

Weinig verhuisingeneigd

Zorgvraag

Ouderen wonen vaker zelfstandig en ook vaker alleen. Het aantal eenzame ouderen stijgt en de zorgvraag neemt toe.

2015 → 2040

Aantal 65-plussers	3,1 miljoen	4,8 miljoen
Aantal alleenwonende 65-plussers	920.000	1,73 miljoen
Aantal 90-plussers	117.000	340.000
Aantal mensen met meerdere chronische aandoeningen	4,3 miljoen	5,5 miljoen
Aantal mensen met diagnose dementie	154.000	330.000
Aantal mensen met dementie met indicatie verpleeghuis	76.000	165.000

Bron: RIVM

Vitaliteit:

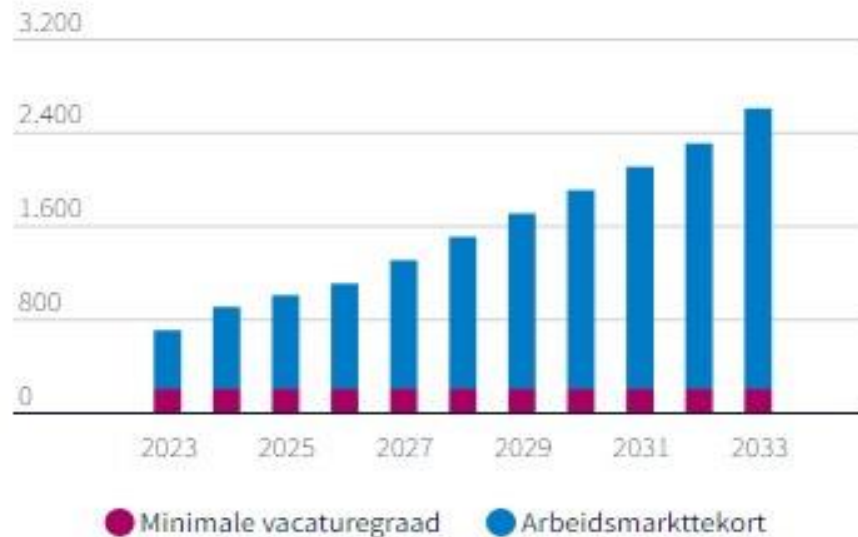
afname mobiliteit
begin eenzaamheid

eenzaamheid
negatief effect op
gezondheid

Alleenwonend en vergrijzing: toename eenzaamheid en zorgvraag

Minimale vacaturegraad en Arbeidsmarkttekort

Zuidoost-Brabant, personen

2023 - 2033

Bron: abf

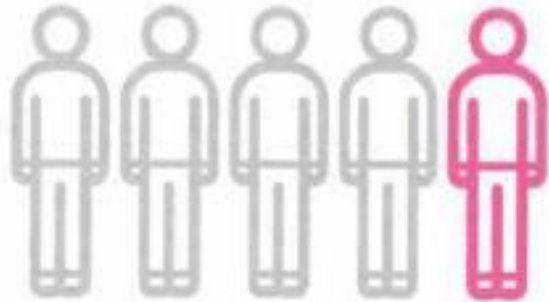
In 2040 zou minimaal 1 op 4 werkenden nodig zijn in de zorg

Vergrijzing: structureel personeelstekort zorg in ZO Brabant:

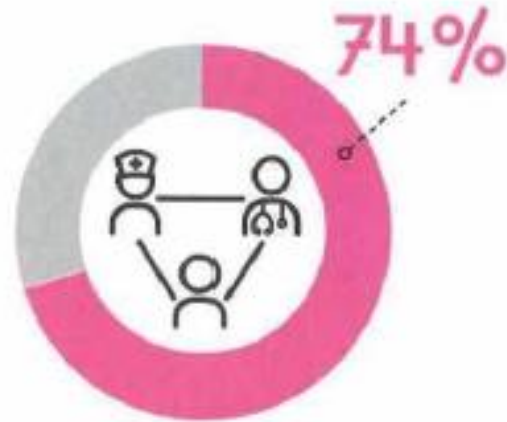
- in 2030 7x meer vraag dan aanbod personeel zorg
- tekort van 7500 medewerkers zorg en welzijn rond 2030, bijna 50% daarvan in ouderenzorg
- ruim 30% medewerkers zijn eind 2023 al 55+
- stijgend tekort huisartsen

Ontwikkeling beroepsbevolking extra negatief voor zorg

Dementiezorg is een uitdaging

1 op de 5 mensen
krijgt dementie

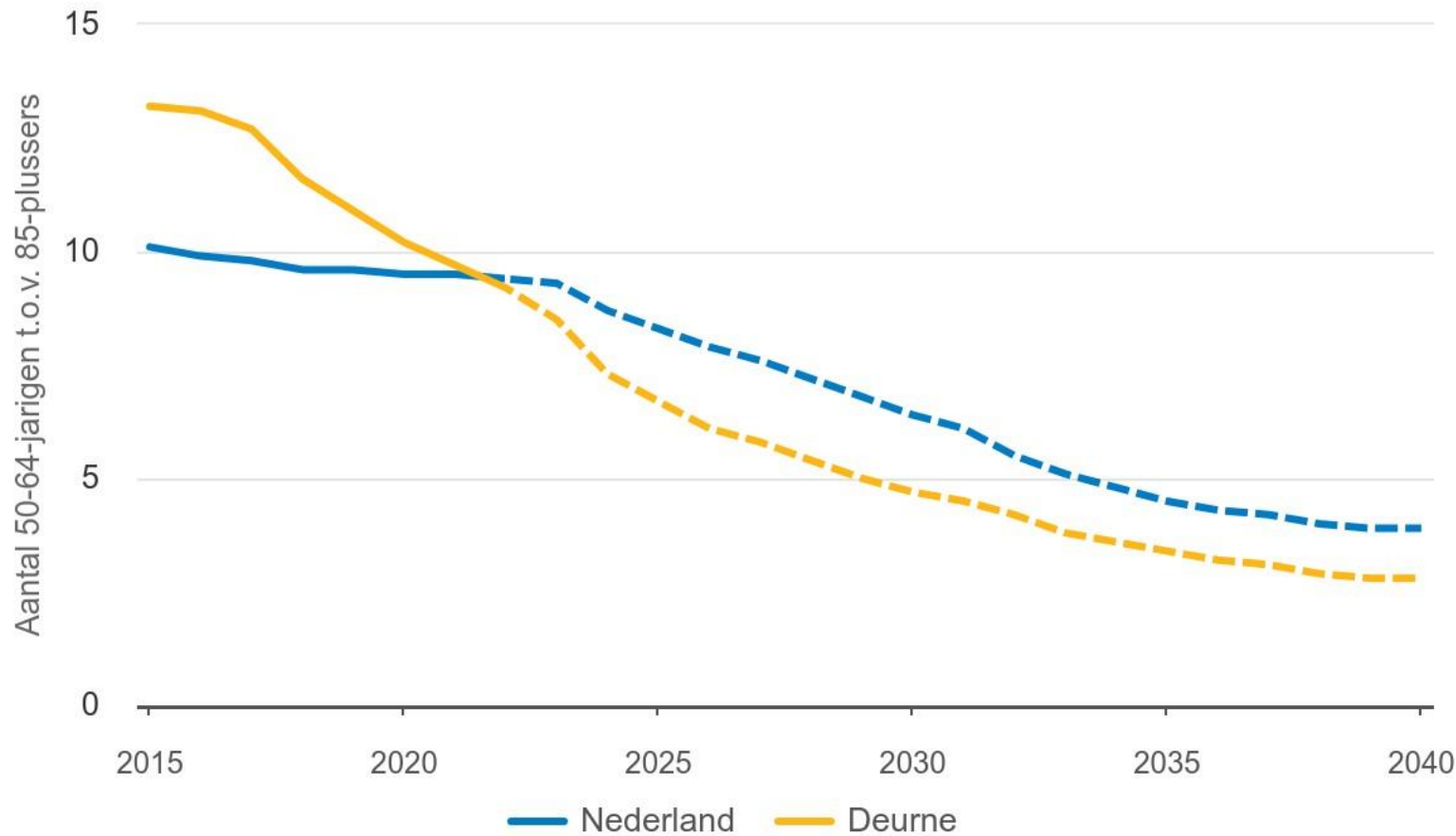
74% van de mensen met dementie
woont thuis en is aangewezen op
ondersteuning vanuit de gemeente

Verdubbeling van mensen met
dementie in 25 jaar

1 op 7 mannen en 1 op 3 vrouwen krijgt dementie

Mantelzorgpotentieel

Potentieel aanbod mantelzorgers daalt snel en sterk

Dubbele vergrijzing

Afname professionele
zorg

Onvoldoende
geschikte woningen of
woningen geschikt
gemaakt

Onvoldoende
mantelzorgers

Kortom: we moeten wel iets gaan doen

Ingezet beleid door voormalig minister de Jonge en Helder: gewenste bouwopgave tot 2030: 900.000 woningen waarvan 1/3^e nieuwbouw voor senioren

Regionale woondeal Zuid-Oost Brabant:

- 6730 nultreden woningen
- 2810 geclusterde woningen
- 530 zorggeschikte woningen voor verpleegzorg thuis

Zorg: zelf als het kan, thuis als het kan, digitaal als het kan

Handjes tekort: geen extra verpleeghuisplaatsen, zorg thuis, digitaal en technologie

Samenredzaamheid: ondersteuning en zorg wordt in buurt georganiseerd

'omzien naar elkaar in de wijk'

Preventie: eigen verantwoording en gezond ouder worden

Actieagenda Wonen en Zorg voor Ouderen: de toekomst van de zorg is thuis

- ➔ Ik ben nog lang niet oud, dus nu geen onderwerp voor mij
- ➔ Dat zien we wel als het zover is, komt tijd, komt raad
- ➔ Het is de plicht van de overheid om voor ons te zorgen, ze laten me echt niet liggen
- ➔ Mogelijk wil ik over 15 jaar wel .....dus nog tijd genoeg
- ➔ Ik zou graag willen verhuizen, maar mijn echtgenoot wil van niets weten

Niet goed voorbereid op ouder worden: te laat in actie !!!

www.seniorenzelfaanzet.nl

Basis: grootste factor voor gelukkig zijn is het hebben van, of het gevoel hebben, eigen regie op eigen leven te ervaren. Ook als er beperkingen zijn.

Vragen en Vervolg

Situatie van alledag:

(elke **4** minuten belandt er namelijk een 65+er op Eerste Hulp door een val, meestal van de fiets of in huis)

De heer Pieters is 69 jaar en woont nu alleen, zijn vrouw is 2 jaar geleden overleden. Hij is gezond en actief en komt een paar keer per week in het wijkcentrum voor een praatje, kop koffie en activiteiten.

Hij heeft 2 kinderen (die een eigen gezin en volledige werkweek hebben) die 30 en 40 kilometer verderop wonen.

Op een dag komt hij tijdens het fietsen ten val en belandt met kneuzingen en een breuk in zijn onderbeen in het ziekenhuis. Na enkele dagen gaat hij naar huis. Thuiszorg wordt ingeschakeld voor de medische zorg, ook worden diverse hulpmiddelen geleverd.

Doordat hij nu zeer beperkt is en langdurig moet herstellen lukt het hem niet om zelf boodschappen en het huishouden te doen. De komende weken, mogelijk maanden, moet hij revalideren en kan hij niet meer naar het wijkcentrum.

Kortom, hij is ineens aan huis gekluisterd, heeft nog vaak hulp nodig bij de dagelijkse huishouding en mist zijn bezigheden en contacten.

Maar ook in zijn huis komt hij nu allerlei obstakels tegen die het extra lastig maken om 'uit de voeten' te kunnen.

Een aantal vragen: stel u bent de heer Pieters en dit overkomt u in uw huidige woonsituatie

Wat zou u in uw woning aan belemmeringen tegenkomen? Hoe op te lossen?
Op wie kunt u een beroep doen voor de alledaagse dingen die elke dag terugkomen?

Wie vervoert u als dat nodig is?

Hoe moet dit met uw activiteiten en hobby's? Bij wie kunt u uw verhaal kwijt?

Lukt dit allemaal ook maandenlang?

En lukt het u om dit ook echt aan anderen te vragen?

Welke ondersteuning is er in uw woonplaats en woonwijk, maakt u daar ook gebruik van? En welke wordt gemist?

Waar zou u behoefte aan hebben? Wat zou voor u het allerbelangrijkste zijn?

En wat zou u kunnen en willen doen als dit uw buurman zou overkomen?

Mevrouw Willems is 73 jaar. Ze woont samen met haar man in een ruime vrijstaande woning. Haar man is 71.

Bij mevrouw Willems is een kleine twee jaar geleden dementie geconstateerd. Haar man is kerngezond, en is haar mantelzorger. Hij doet inmiddels veel in het huishouden en helpt zijn vrouw op steeds meer momenten van de dag;

De tuin en zijn wekelijkse biljart zijn voor hem de momenten om te ontspannen. Maar hij merkt dat zijn vrouw dan onrustiger wordt en het moeilijk vindt om dan alleen in huis te zijn.

Ze wonen al 40 jaar in dezelfde woning en zijn erg bekend in de buurt.

De dementie ontwikkelt zich inmiddels steeds duidelijker bij mevrouw Willems en mijnheer Willems begint te beseffen dat de belasting voor hem groter wordt. Maar het punt dat het te enerverend wordt schuift hij nog ver voor zich uit.

De heer en mevrouw Willems hadden het er eerder zo af en toe over, en mijnheer piekert nu wel steeds meer:

hoe moet dit als de dementie bij zijn vrouw zich verder ontwikkelt? Op wie kunnen ze terugvallen: familie, buurt, instanties? Welke ondersteuning is er mogelijk: zowel voor haar als voor hem? Welke zorg is beschikbaar? Kunnen we hier wel blijven wonen, hoelang? En zo niet, wat dan? Wat moet ik daarvoor eigenlijk doen? Waar kan ik terecht met mijn vragen?

Vragen:

Hoe zou het voor u zijn?

Heeft u antwoorden op al die vragen?

Welke afwegingen maakt u?

Wat zou voor u als mantelzorger belangrijk zijn?

Weet u waar u terecht kunt met uw vragen?

DAGELIJKSE DINGEN

HUISHOUDEN/TUIN

De buurvrouw komt soms stofzuigen. Je kleinzoon maait af en toe het gras.

Wie kan jou helpen met het huishouden?

Wat zou jij voor een ander willen doen?

VERVOER

Een broer of zus gaat ook naar die verjaardag en pikt je even op. Het ritje naar de dokter wordt gedaan door een neef.

Wie regel jij voor vervoer?

Wat zou jij voor een ander willen doen?

COMPUTERS

Een kennis van de voetbalclub helpt bij het online bestellen van je kaartjes. Je nicht helpt je met het invullen van digitale formulieren.

Wie kan jou hierbij ondersteunen?

Wat zou jij voor een ander willen doen?

FINANCIËN

Een goede vriend of familielid helpt je met het regelen van bankzaken.

Wie vertrouwt jij met jouw geldzaken?

Wat zou jij voor een ander willen doen?

BOODSCHAPPEN/KOKEN

Een oud collega neemt af en toe wat boodschappen mee. Een kennis maakt een lekkere maaltijd voor je klaar.

Wie kan jou hierbij ondersteunen?

Wat zou jij voor een ander willen doen?

HUIDSDIEREN

Een bekende die van dieren houdt laat de hond graag voor je uit. De dochter van een vriend verzorgt je cavia.

Wie kan jouw huisdier(en) verzorgen?

Wat zou jij voor een ander willen doen?

VERSTERK JOUW NETWERK

Vul per onderdeel de naam in van degene(n) die achter jou staan. En vul in hoe jij achter anderen kunt staan.

SOCIAAL LEVEN

GEZELLIGHEID

Bij een oude schoolvriend op de koffie, da's altijd gezellig. Even bij de burens een praatje maken.

Met wie maak jij het graag gezellig?

Wat zou jij voor een ander willen doen?

HOBBY

Een potje kaarten met buurtgenoten of met vrienden naar een concert gaan.

Met wie deel jij jouw hobby?

Wat zou jij voor een ander willen doen?

GOED VOOR ELKAAR

GOED GESPREK

GESPREKSPARTNER

Goed kunnen praten met bijvoorbeeld een vriend over belangrijke of emotionele onderwerpen.

Bij wie kun jij voor een goed gesprek terecht?

Wat zou jij voor een ander willen doen?

ZORG

MEDISCH

De buurvrouw legt medicijnen voor je klaar. Je dochter helpt met oogdruppels.

Wie helpt jou bij medische zorg?

Wat zou jij voor een ander willen doen?

Wie prettig oud wil worden begint op tijd:
woning, woonomgeving en sociaal netwerk

- 1. Woning: meest passend of passend te maken**
- 2. Woonomgeving: voorzieningen, openbare ruimte, veilig, vervoer, activiteiten en ontmoeting:**
    “een onsje welzijn scheelt een kilo zorg
- 3. Een sociale woonomgeving en sociaal netwerk: zinvolle dag, mensen om je heen waar je op kunt terugvallen en voor wie jij er kunt zijn: sociaal pensioen**

Senior geschikt wonen is meer dan een woning

Hoe kan ik zelfstandig blijven wonen, en anticiperen op later?

- ❖ Huidige woning geschikt? Let op vallen. Woonscan
- ❖ Domotica en zorgtechnologie thuis
- ❖ Wat kan nog meer met mijn woning: mantelzorgwoning, woningsplitsing
- ❖ Denk na over de mogelijkheid om tijdig te verhuizen; informeer wat mogelijk is en grijp waar mogelijk je kans !!!
- ❖ Schrijf je in bij een woningcorporatie

Huidige woning geschikt? Verhuizen?

Woonwensen van ouderen

Ouderen zijn bereid extra geld uit te trekken voor een aangepaste woonvorm.

Meerderheid staat open voor meer gemeenschappelijk wonen.

Bereidheid van ouderen om te verhuizen neemt toe.

Behoefte aan veiligheid, ontmoeting en voorzieningen.

Behoefte aan woonvormen tussen thuis en verpleeghuis.

Behoefte aan diversiteit en (cultuur) specifieke woonvormen.

Bron: ING, ANBO, PBL

“Een onsje welzijn scheelt een kilo zorg”

Collectieve of geclusterde woonvormen:

Samen de eigen woonomgeving creëren waar je tot na je honderdste prettig kunt wonen met aandacht en zorg voor elkaar en de omgeving

- Groeiende behoefte aan aantrekkelijke woonvormen tussen eengezinswoning en verpleeghuis.
- Steeds meer initiatieven: Collectieve wooninitiatieven, Knarrenhof, Buurtwonen,
- Bestaande seniorenwooncomplexen aanpassen naar kenmerken geclusterd wonen
- Erfdelen; woningsplitsing;
- Woonzorgvisie Deurne: geen perceelsplitsing

Sociale netwerken: nieuwe vormen van nabuurschap, alledaagse attentheid, oog voor elkaar

Waarom is een sterk sociaal netwerk belangrijk?

- Minder mantelzorgers beschikbaar
- Kinderen wonen vaak ver weg en ouders willen hen niet belasten
- Afname van zorgprofessionals
- Toename eenzaamheid
- Eigen sociale kring senioren wordt kleiner
- Een sociaal netwerk vergroot mogelijkheden om langer zelfstandig thuis te wonen
- Van betekenis zijn voor elkaar geeft voldoening

Zorg voor elkaar: een sterk sociaal netwerk

Schijf van 5 in zorg: sociaal netwerk cruciaal

DAGELIJKSE DINGEN

HUISHOUDEN/TUIN

De buurvrouw komt soms stofzuigen. Je kleinzoon maait af en toe het gras.

Wie kan jou helpen met het huishouden?

Wat zou jij voor een ander willen doen?

VERVOER

Een broer of zus gaat ook naar die verjaardag en pikt je even op. Het ritje naar de dokter wordt gedaan door een neef.

Wie regel jij voor vervoer?

Wat zou jij voor een ander willen doen?

COMPUTERS

Een kennis van de voetbalclub helpt bij het online bestellen van je kaartjes. Je nicht helpt je met het invullen van digitale formulieren.

Wie kan jou hierbij ondersteunen?

Wat zou jij voor een ander willen doen?

FINANCIËN

Een goede vriend of familielid helpt je met het regelen van bankzaken.

Wie vertrouwt jij met jouw geldzaken?

Wat zou jij voor een ander willen doen?

BOODSCHAPPEN/KOKEN

Een oud collega neemt af en toe wat boodschappen mee. Een kennis maakt een lekkere maaltijd voor je klaar.

Wie kan jou hierbij ondersteunen?

Wat zou jij voor een ander willen doen?

HUIDSDIEREN

Een bekende die van dieren houdt laat de hond graag voor je uit. De dochter van een vriend verzorgt je cavia.

Wie kan jouw huisdier(en) verzorgen?

Wat zou jij voor een ander willen doen?

VERSTERK JOUW NETWERK

Vul per onderdeel de naam in van degene(n) die achter jou staan. En vul in hoe jij achter anderen kunt staan.

SOCIAAL LEVEN

GEZELLIGHEID

Bij een oude schoolvriend op de koffie, da's altijd gezellig. Even bij de burens een praatje maken.

Met wie maak jij het graag gezellig?

Wat zou jij voor een ander willen doen?

HOBBY

Een potje kaarten met buurtgenoten of met vrienden naar een concert gaan.

Met wie deel jij jouw hobby?

Wat zou jij voor een ander willen doen?

GOED VOOR ELKAAR

GOED GESPREK

GESPREKSPARTNER

Goed kunnen praten met bijvoorbeeld een vriend over belangrijke of emotionele onderwerpen.

Bij wie kun jij voor een goed gesprek terecht?

Wat zou jij voor een ander willen doen?

ZORG

MEDISCH

De buurvrouw legt medicijnen voor je klaar. Je dochter helpt met oogdruppels.

Wie helpt jou bij medische zorg?

Wat zou jij voor een ander willen doen?

**2^e bijeenkomst: toekomstig wonen begint nu:
blijven of verhuizen**

**3^e bijeenkomst: de toekomst van de zorg is thuis:
welzijn en (informele) ondersteuning, zorg in de
buurt, nabuurschap, samen,**

**4^e bijeenkomst: gemeente aan het woord over wonen,
zorg en welzijn voor senioren, de woonzorgvisie**

**We sluiten die middag af met een speels rondje door de
eigen woontoeekomst**

Vervolg campagne Senioren Zelf aan Zet

- ❖ Wacht niet te lang en houdt regie; alles kost gewoon heel veel tijd, ook het nadenken over wat u zou willen
- ❖ Ook nieuwbouw kost veel tijd: 7 tot 10 jaar heel normaal
- ❖ Ook woningcorporaties en zorginstellingen kennen wachttijden
- ❖ Een acute situatie kent helaas geen acute adequate oplossingen!
- ❖ Besef dat je energie in de regel na je 75^e echt minder wordt
- ❖ Blijf actief en investeer in uw sociaal netwerk, maak nieuwe 'vrienden'
- ❖ Verdiep u tijdig in alle mogelijkheden en laat financiën niet enige graadmeter zijn
- ❖ Maak gebruik van aanbod en vraag advies en ondersteuning: er is veel beschikbaar, o.a. bij KBO
- ❖ Wie heeft zich voorbereid?

Senioren aan zet!

“

**In beweging blijven
Op de hoogte blijven
Onder de mensen blijven**

De Wet van tante Til